

Радіонова І. Ф.,

доктор економічних наук, професор,
Університет «КРОК»,

Стасько Д. С.,

студент,
Університет «КРОК»

МАРКІЯН ПАСЛАВСЬКИЙ ПРО СУЧАСНУ УКРАЇНСЬКУ ЕКОНОМІКУ ТА ФІНАНСОВУ СИСТЕМУ

В тезах аналізується діяльність видатного українця, підприємця, військового, економічного аналітика Маркіяна Паславського. Він народився в США, але поклав своє життя за Україну у російсько-українській війні. Як дослідник, Паславський сформулював дуже важливі принципи, що мають бути використані для розбудови сучасної української економіки.

Radionova I. F.,

Dr. habil. (Economics), Professor,
KROK University,

Stasko D. S.,

Student,
KROK University

MARKIAN PASLAVSKYI ABOUT THE MODERN UKRAINIAN ECONOMY AND FINANCIAL SYSTEM

The proceedings analyze the activities of a prominent Ukrainian, entrepreneur, military Markian Paslavskyi. He was born in the United States but laid down his life for Ukraine in the Russian-Ukrainian War. As a researcher, Paslavskyi had formulated very important principles that should be used to build a modern Ukrainian economy.

Марко Паславський – українець, що народився в діаспорі (США), досягнув у цій країні визнання, значних статків, а загинув в боротьбі за Незалежність України в російсько-українській війні. Він не залишив по собі великих економічних праць. Але його економічні міркування у вигляді нотаток, що видані вже по його смерті й безпосередньо стосуються української економіки, мають для українців величезне значення. Мають таке саме велике значення, як і його подвиг заради України.

М. Пославський народився у 1959 р., виростав у патріотичній українській родині в США, належав до Пласту. Закінчив найпрестижніший у світі військовий заклад – військову академію Вест-Пойнт. Завершив армійську службу в чині майора у полку рейнджерів. Отримав другу вищу економічну освіту й успішно розпочав власний бізнес у США.

В складні для української економіки та державності 1990-ті рр. М. Паславський переїхав до України. В Україні був менеджером з продажу за кордон української металопродукції та працював у фінансових установах Києва й Харкова радником з інвестиційних питань.

З початком російсько-української війни на Сході України Марко Паславський у квітні 2014 р. приєднався до батальйону «Донбас», ставши перед тим офіційно українським громадянином. Пізніше воював у складі Національної гвардії України. Він загинув при визволенні Іловайська (Донецька область України) 19 серпня 2014 р. у віці 55 років. Похований на Аскольдовій Могили у Києві.

Паславський став відомий широкому колу українців завдяки засобам масової інформації, що висвітлювали події на Майдані, в яких він брав активну участь, та події вшанування пам'яті після його загибелі на фронті російсько-української війни [1-4].

Чому ми маємо ставитись з повагою до рекомендацій М. Пославського щодо економічного розвитку України? По-перше, тому, що він мав значний практичний досвід діяльності в Україні: організовував справу, був дотичним до розвитку різних секторів української економіки, спілкувався з різними підприємцями та політичними діячами. По-друге, Паславський мав фундаментальну економічну освіту та спирався на економічний досвід розвинених країн. По-третє, він був правдивим українським патріотом і тому мислив категоріями не власного збагачення, а добра та добробуту українців.

Нотатки з економічних питань, на які ми посилаємося, висвітлюючи економічні погляди Марка Паславського, знайдено у його комп'ютері та видано після його смерті [5]. Проблеми, які висвітлено у нотатках, що є практичними рекомендаціями щодо реформування української економіки, можна об'єднати у чотири групи:

- переваги від глобалізації для української економіки;
- ключові сектори української економіки, що можуть забезпечити її зростання;
- організація тендерів з державних закупівель, у спосіб, який не шкодить українській економіці й не породжує корупцію;
- банки як чинник зростання української економіки.

Зміст рекомендацій М. Паславського з вирішення чотирьох груп згаданих проблем української економіки можна стисло подати так:

– Глобалізація дає економіці величезні переваги, пов'язані з доступністю інформаційних та інвестиційних ресурсів. Інвестиції та пов'язані з ними технології розвинених країн можуть прискорити трансформацію та забезпечити зростання української економіки. Але для цього потрібна реформа податкової й правової системи, які б захищали інвестиції та майно. Але такі податкова та правова системи в Україні не створено.

– Провідними секторами української економіки, ймовірно, можуть стати сільське господарство, переробка продуктів харчування, транспортування природного газу та сирої нафти, передавання електроенергії, організація транспортного хабу для перевезень між Сходом і Заходом. І цей перелік може бути продовжений.

– Тендери на державні закупівлі мають в Україні величезні масштаби – до 40% ВВП. Але вони використовуються у такий неефективний спосіб, що спричиняють розкрадання до 10% виділених державою коштів, корупцію та виведення грошей в офшори. Українські проблеми дефіциту державних коштів та відсутності стимулювання зростання могли б бути вирішені за рахунок наведення порядку в тендерних закупівлях.

– Українська банківська система є неефективною. Бо вона пропонує кредити за такими неймовірно високими процентними ставками – до 30% річних, яких немає ніде в світі. Такі ставки передбачають надто високу прибутковість бізнесу, якої немає й не може бути в Україні. Це унеможливує інвестиції у створення нових підприємств і нових робочих місць. Необхідним є розбудова спеціалізованих банків: для кредитування сільського господарства, для кредитування малого й середнього бізнесу тощо з об'єднаними українськими та іноземними капіталами.

Попри те, що нотатки – рекомендації для української економіки – були написані М. Паславським 5-7 років тому, вони не втратили актуальності. Адже так само й сьогодні залишаються актуальними проблеми запобігання корупції та виведення бюджетних коштів з України. В Україні, так само, як і раніше, відсутня система державного стимулювання розвитку секторів, які б могли стати рушіями економіки. Так само є дуже дорогими й недоступними кредити для українських фермерів, для малого й середнього бізнесу в промисловості та для українських родин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Американець в батальйоні «Донбас»: Політики в Україні не житимуть, як раніше [Електронний ресурс] // ТСН. – 2014. – 7 серпня. – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/amerikanec-v-batalyoni-donbas-politiki-v-ukrayini-ne-zhitimut-yak-ranishe-362274.html>.

2. Про нагородження М. Паславського орденом Данила Галицького: Указ Президента України №557/2015 від 25 вересня 2015 р. [Електронний ресурс] // Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/557/2015>.

3. Громадянин США, мільйонер Марк Паславський 20 лютого 2014 року із шиною і щитом брав участь в штурмі разом із Небесною сотнею на вул. Інститутській. ФОТОрепортаж [Електронний ресурс] // Цензор.нет. – 2016. – 29 лютого. – Режим доступу: https://censor.net.ua/ua/photo_news/376750/gromadyanyn_sshha_milyioner_mark_paslavskyyi_20_lyutogo_2014_roku_iz_shynoyu_i_schytom_brav_uchast_v.

4. Доброволець із США пояснив, чому воює на боці України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/amerikanec-v-batalyoni-donbas-politiki-v-ukrayini-ne-zhitimut-yak-ranishе-362274.html>.

5. Заклик діяти: слова Маркіяна Паславського / Уклад., передм.: Паславські (родина) ; вступ. сл. І. Пошивайло. – Київ – Нью-Йорк : Фенікс, 2019. – 46 с.